

**BASES BIOLÒGIQUES DE LA PATOLOGIA
INFORMACIÓ A L'ESTUDIANT
CURS 2017-2018
Unitat Docent Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
Universitat Autònoma de Barcelona**

Assignatura: 101883 Bases Biològiques de la Patologia

Departament: Medicina

Curs i titulació: Tercer curs, 1er semestre. 2501230 Ciències Biomèdiques

Professor responsable: Jordi Tor Aguilera

Professor responsable de seminaris i pràctiques: Robert Muga Bustamante

Professors que intervenen a l'assignatura:

Salvador Altimir Losada
Carme Balaña Quintero
Daniel Fuster Martí
Juan José López Núñez
Lourdes Mateu Pruñonosa
Manuel Monreal Bosch
Roberto Muga Bustamante
Raquel Núñez Aragon
Alejandro Olivé Marqués
Cristina Pacho Pacho
Joan Romeu Fontanilles
Javier Santesmases Ejarque
Jordi Tor Aguilera
Pere Tudela Hita
Cristina Tural Llacher
Agustín Urrutia de Diego

Objectius de l'assignatura

L'objectiu fonamental és l'estudi de la fisiopatologia orientada a la comprensió dels aspectes generals i bàsics de les malalties. L'estudiant haurà d'entendre què és l'home malalt i la relació que el metge estableix amb el pacient a través de l'anàlisi de les dades subjectives que afluixen el malalt i de les dades objectives que aporten l'examen físic i els exàmens complementaris elementals que s'utilitzen per a arribar a un diagnòstic.

En qualsevol cas, constitueix el contacte de l'estudiant amb la clínica i ha d'oferir-li una visió global i sistematitzada dels trets de la fisiopatologia de les principals malalties, de manera complementària als continguts de les assignatures relacionades amb els procediments diagnòstics i terapèutics (tècniques generals de laboratori, microbiologia i parasitologia, imatge biomèdica, anatomia patològica i farmacologia general) programades també durant els estudis.

Continguts i metodologia docent

Programa teòric (TE)

El programa teòric està format per un total de 45 temes, agrupats de la següent manera:

Els 4 primers temes, introductoris, aborden aspectes bàsics generals: el concepte de l'assignatura, els principals plantejaments en la relació metge-malalt i les especials característiques de les etapes de la malaltia.

A l'apartat de Processos Generals s'hi agrupen 11 temes que aborden les grans causes responsables de l'alteració patològica de la funció orgànica.

Els restants 30 apartats, inclouen el temes que fan referència a la Fisiopatologia, Grans Síndromes i Exploració Funcional dels diferents aparells i sistemes .

Introducció. Conceptes generals	Professor	DATA, hora
1.-Introducció a la Fisiopatologia.	J Tor	12-9-17, 9
2.-Salut i malaltia.	D Fuster	13-9-17, 10,30
3.-Relació metge - malalt.	J Tor	14-9-17, 9
4.-Medicina pal·liativa. El pacient al final de la vida.	S Altimir	18-9-17,10,30
Fisiopatologia General de las malalties i síndromes		
A) Processos de base general		
5.-Síndrome constitucional i d'afectació de l'estat general	R Muga	15-9-17, 10,30
6.-Fisiopatologia de la termoregulació	J Tor	19-9-17, 9
7.- Fisiopatologia general de l'emmagriment i de l'obesitat	C Tural	20-9-17, 10,30
8.- Fisiopatologia del dolor	R Muga	21-9-17, 9
9.- Fisiopatologia de l'envelliment.	A Urrutia	22-9-17, 10,30
10.- La malaltia en el vell. Síndromes geriàtriques.	A Urrutia	25-9-17, 10,30
11.- Fisiopatologia de l'arteriosclerosi.	M Monreal	25-9-17, 11,30
12.- Els agents físics com a causa de malaltia	R Muga	26-09-17, 9
13.- Els agents químics i ambientals como a causa de malaltia.	R Muga	27-09-17, 10,30
14.- Els factors psíquics i socials i la malaltia.	R Muga	28-09-17, 9
15.- Fisiopatologia general de les neoplàsies.	C Balaña	28-09-17, 10,30

B) Principals disfuncions dels aparells i sistemes		
16.-Síndromes pulmonars	C Pacho	29-09-17, 10,30
17.-Síndromes pleurals i mediastíniques	C Pacho	02-10-17, 10,30
18.-Insuficiència respiratòria.	C Pacho	02-10-17, 11,30
19.-Patologia general vascular.	M Monreal	03-10-17, 9
20.-Fisiopatologia del xoc.	C Tural	04-10-17, 10,30
21.-Insuficiència cardíaca.	A Urrutia	05-10-17, 9
22.-Fisiopatologia de la maldigestió i malabsorció.	D Fuster	10-10-17, 9
23.-Síndrome ictèrica.	J Tor	11-10-17, 9
24.-Hipertensió portal. Insuficiència hepàtica.	C Tural	11-10-17, 10,30
25.-Fisiopatologia de l'eritròcit. Síndrome anèmica.	M Monreal	27-10-17, 10,30
26.-Fisiopatologia dels leucòcits.	M Monreal	30-10-17, 10,30
27.- Fisiopatologia de la disfunció de la medul·la òssia.	R Muga	30-10-17, 11,30
28.- Fisiopatologia de l'hemostàsia i la coagulació.	M Monreal	02-11-17, 9,00
29.-Síndromes piramidal i extrapiramidal.	A Urrutia	02-11-17, 10,30
30.-Síndromes medul·lars i dels nervis perifèrics.	J Tor	03-11-17, 10,30
31.-Patologia general de l'equilibri. Les atàxies.	J Tor	06-11-17, 9,00
32.-Patologia general dels estats de vigília i son. Els comes.	C Tural	06-11-17, 10,30
33.-Patologia vascular cerebral. Les demències.	C Pacho	06-11-17, 11,30
34.- Fisiopatologia de l'aigua i dels electròlits.	P Tudela	07-11-17, 10,30
35.- Fisiopatologia de l'aparell locomotor.	R Muga	13-11-17, 10,30
36.- Fisiopatologia del metabolisme ossi.	R Muga	14-11-17, 9,00
37.- Trastorns del metabolisme dels hidrats de carboni.	M Monreal	15-11-17, 9,00
38.- Trastorns del metabolisme de les proteïnes i les purines.	R Muga	15-11-17, 10,30
39.- Trastorns del metabolisme dels lípids.	M Monreal	16-11-17, 10,30
40.-Síndromes renals.	J Tor	16-11-17, 11,30

41.-Insuficiència renal.	J Tor	17-11-17, 9,00
42.-Fisiopatologia del sistema hipotàlem - hipòfisi.	C Tural	17-12-17, 10,30
43.-Fisiopatologia de la glàndula tiroides.	J Tor	20-11-17, 10,30
44.- Fisiopatologia de les gònades.	C Tural	21-11-17, 9,00
45.- Fisiopatologia de les glàndules suprarenals.	J Tor	21-11-17, 10,30

Pràctiques d'aula (PAUL)

Inclou 15 sessions tutoritzades de 2 hores en les que els alumnes debatran amb el professor, prèvia preparació, aspectes fisiopatològics de procediments o situacions mèdiques habituals.

PAUL	Tema	Preparació (SCC)	Tutor	Data,hora
PAUL 1.	Historia clínica. Anamnesi i exploració general del malalt. Fonaments i metodologia.		R Muga	14-09-17 10,30
PAUL 2.	Constitució i malaltia		D Fuster	18-09-17 11,30
PAUL3.	Valoració del pacient febril	1 Síndrome febril (SCC1, SCC10-P)	D Fuster	19-09-17 10,30
PAUL 4.	Valoració de l'estat nutritiu.	2. Obesitat mòrbida (SCC2, SCC11-P)	C Tural	21-09-17 10,30
PAUL 5.	Valoració geriàtrica integral.	3. Ancià amb davallada cognitiva (SCC3, SCC12-P)	C Pacho	26-09-17 10,30
PAUL 6.	Valoració funció respiratòria. Toracocentesis. Examen del líquid pleural.	4. Dispnea (SCC4, SCC13-P)	C Pacho	03-10-17 10,30
PAUL 7.	Valoració funció cardiovascular. Fonaments de E.C.G.	5. Dolor toràcic (SCC5, SCC17-P)	R Nuñez	05-10-17 10,30
PAUL 8.	Valoració del pacient usuari de drogues		D Fuster	06-10-17 10,30
PAUL 9.	Les secrecions digestives. Obtenció de mostres i interpretació.	6. Diarrea crònica (SCC6, SCC15-P)	J Romeu	09-10-17 10,30
PAUL 10.	Funcionalisme hepàtic, paracentesi i examen de l'ascites.	7. Ascites (SCC7, SCC16-P)	D Fuster	10-10-17 10,30
PAUL 11.	Hemograma normal i patològic. Interpretació.	8. Anèmia (SCC8, SCC17-P)	P Tudela	31-10-17 09,00
PAUL 12.	Acidosis y alcalosis.		P Tudela	07-11-17 11,30
PAUL 13.	Alteració de la dinàmica del L.C.R. Punció lumbar. Examen del L.C.R.	9. Síndrome meníngia (SCC9, SCC18P)	L Mateu	14-11-17 10,30
PAUL 14.	Artrocentesis. Técnica. Examen del líquid articular.		A Olivé	17-11-17 11,30
PAUL 15.	Funcionalisme renal, sedimento de orina. Síndromes urinaris.		P Tudela	21-11-17 11,30

Seminaris de Casos Clínics (SCC)

A continuació de 9 de les pràctiques anteriors i durant una hora, el professor debatrà amb els alumnes el com preparar alguns temes relacionats, de manera que se'n pugui fer una presentació formal en grup a final de curs, presentació que formarà part de l'avaluació de l'alumnat.

Presentacions (SCC-P)	Tutor	Grup	Data, hora
1. Síndrome febril (SCC-P-10)	D Fuster	1	24-11-17, 10,30
2. Obesitat mòrbida (SCC-P-11)	C Tural	2	27-11-17, 10,30
3. Ancià amb davallada cognitiva (SCC-P-12)	C Pacho	3	28-11-17, 10,30
4. Dispnea (SCC-13-P)	C Pacho	4	28-11-17, 11,30
5. Dolor toràcic (SCC-14-P)	R Núñez	5	28-11-17, 12,30
6. Diarrea crònica (SCC-15-P)	J Romeu	6	29-11-17, 12,30
7. Líquid ascític (SCC-16-P)	D Fuster	7	30-11-17, 12,30
8. Anèmia (SCC-17-P)	P Tudela	8	01-12-17, 12,30
9. Síndrome meníngia (SCC-18-P)	L Mateu	9	04-12-17, 12,30

Pràctiques Clíniques Assistencials (PCA)

Es duen a terme en unitats d'hospitalització durant una setmana del mes de Gener.

L'assistència a les classes de teoria, pràctiques i seminaris és obligatòria. Qualsevol absència s'haurà de justificar.

Avaluació de l'assignatura

L'avaluació de la assignatura té un doble vessant:

1. Teòrica, amb un valor del 70% de la nota global.

Primer parcial (20-10-2017, a les 09 hores). Inclou els temes 1 al 24 i PAUL 1 a 10.

Segon parcial (11-12-2017, a les 09 hores). Inclou els temes 25 a 45 i PAUL 11 a 15.

Examen de recuperació (23-01-2018 a les 09 hores). L'hauran de fer els alumnes que no hagin obtingut una qualificació ≥ 5.0 en la mitjana dels dos parcials. Estarà constituït per 60 preguntes d'elecció múltiple (80% DE LA NOTA) i 5 preguntes curtes (20% DE LA NOTA). L'examen tipus test inclourà preguntes que tindran 5 respostes possibles i una única opció certa. Les respostes equivocades restaran 0,25 punts.

Per superar la part teòrica de l'assignatura cal obtenir una qualificació ≥ 5.0 en la mitjana dels dos exàmens parcials (amb el ben entès que en cadascun d'ells s'ha obtingut una qualificació ≥ 5.0) o bé, obtenir una qualificació ≥ 5.0 en l'examen de recuperació.

La nota de l'examen final de recuperació serà una nota conjunta i única, no diferenciada en 1er parcial i 2on parcial. Si en un examen parcial no obté ≥ 5.0 , l'alumne s'haurà d'examinar de tot l'examen final. Si no s'hi presenta, la nota final de l'assignatura serà la més baixa dels

parcials als que s'hagi presentat. Qualsevol qualificació d'un parcial ≥ 6 comporta l'alliberació del temari corresponent, eximint a l'alumne de presentar-se a aquesta part a l'examen final.

Si l'alumne no es presenta a un dels exàmens parcials, constarà com "no presentat" i haurà de presentar-se a l'examen de recuperació. Si un alumne vol millorar la nota mitjana teòrica obtinguda en els parcials, haurà de renunciar prèviament i per escrit a la nota inicial i presentar-se a l'examen de recuperació, on s'avaluarà de tota la matèria impartida durant el curs.

2. Pràctica, amb un valor del 30% de la nota global. Per a poder emetre aquesta nota s'haurà d'acreditat l'assistència a pràctiques i seminaris. Qualsevol absència s'haurà de justificar i, en qualsevol cas, no podrà ser superior al 20% de les sessions. En cas de que l'absència a les sessions superi el 20% es considerarà l'avaluació pràctica com a suspesa (0).

L'avaluació es farà en funció dels informes del(s) tutor(s) de les pràctiques hospitalàries (C1) (50%) i de la presentació de seminaris de casos clínics (C2) (50%).

Qualificació final

Promig ponderat dels coneixements teòrics (70%) i de l'avaluació pràctica (30%). No es podrà fer el promig entre l'avaluació teòrica i l'avaluació pràctica si no s'obté una puntuació mínima de 5/10 en ambdues proves. En cas de no poder fer el promig, la qualificació final de l'assignatura correspondrà al valor quantitatiu més baix dels obtinguts en les avaluacions teòrica i pràctica.

CÀLCUL DE LA NOTA FINAL DE L'ASSIGNATURA: Teòric (70%) + Pràctic (C1+C2)/2 (30%)